

FORORD

Vi bliver ældre og ældre. Undersøgelser har vist, at vi danskere lever længere og længere (1-2 år længere for hvert årti), og at mange forbliver åndsfriske og fysisk vitale til langt op i pensionsalderen.

Men problemer er der – trods alt. Tab af arbejdsidentitet, ensomhed, ægtefælles dødsfald og tab af venner i omgangskredsen, selvmord – samt en større modtagelighed for psykisk og fysisk sygdom.

Der er også særlige problemer forbundet med psykisk sygdom hos ældre: Symptomerne er anderledes, årsagerne forskellige, og der er ofte samtidigt kropslige og psykiske sygdomme. Ældre får ofte mange forskellige former for medicin (såkaldt polyfarmaci), og de har en udtalt følsomhed for bivirkninger. Dette kræver ekstra viden og kunnen for at omgås og hjælpe ældre med psykiske problemer og sygdomme. Derfor er der brug for opprioritering af både respekten for disse ældre og af fagligheden hos de fagfolk, der er beskæftiget med psykisk sygdom hos ældre – med gerontologien, som det hedder i fagsproget.

Dette er baggrunden for, at PsykiatriFonden og ÆldreForum udgiver denne bog om at blive ældre og de problemer og psykiske sygdomme, der kan være forbundet med stigende alder.

Bogen er delt op i tre overordnede temaer. Første del handler om eksistentielle forhold, herunder den biologiske aldring, hjernens indretning og vedligeholdelse samt ældres utryghed og forholdet sig til livets afslutning. Anden del handler om de psykiske sygdomme, som man hyppigt ser hos ældre, især depression, angst, demens og psykotiske reaktioner, men også følgerne af psykisk sårbarhed og sygdom, herunder ældres høje selvmordsrate. Tredje del beskriver de organisatoriske og praktiske forhold knyttet til ældrepsykiatrien i Danmark, hjemmesygeplejen, retten til selvbestemmelse og ikke mindst ældres netværk, primært de pårørende, der ofte står med store omsorgsproblemer.

Bogen er skrevet af en tværfaglig forfattergruppe bestående af psykiatriske overlæger, en ældreforsker, en demenskoordinator, formanden for Alzheimerforeningen, en biskop m.fl., med undertegnede institutioner som redaktører. Vi vil gerne rette en varm tak til alle, der har bidraget til at gøre denne bog så kvalificeret og så bredspektret, som tilfældet er blevet.

Bogens målgruppe er selvsagt lige så bred som bogens emnespektrum og omfatter både professionelle (læger, psykologer, sygeplejersker, ældreplejens medarbejdere, demenskoordinatorer, sagsbehandlere m.fl.), de ældre selv og ikke mindst deres pårørende.

Tak til digter Benny Andersen for digtet *Gammel*, som er skrevet særligt til denne bog.

Jes Gerlach
Formand for PsykiatriFonden

Povl Riis
Formand for ÆldreForum